

Nora Bossong

MAGDA

Fordította
Dobosi Beáta

Opén Books

I.

Sokáig semmiféle elképzelésem sem volt a halálról. A történetek, amelyeket a szüleim gyerekkoromban felhőkről, angyalokról, lángokról meg ördögökről meséltek, annyira távoliak maradtak, hogy még csak nem is féltem. Talán azért nem fogtam fel, mit jelent ez a visszavonhatatlan veszteség, mert a nagyszüleim még a születésem előtt meghaltak, azt a tényt pedig, hogy apám az első iskolaévem végén pár napig csupán néhány szállal kötődött az élethez, anyám lelkiismeretesen elhallgatta.

Az, amire ma gondolok, szintén nem több segéd-konstrukciónál. Hellmut anyjára gondolok. Nem sokkal a háború után vitte el a spanyolnátha, és nem is ismertem. Hellmut néhány hónappal később jött az osztályunkba, sápadtan és soványan, mintha ő maga is beteg lenne. Az első, amit megtudtunk róla, hogy az anyja meghalt, a második, hogy az apja egy nagyvállalatot vezet, és amikor szünetben a tanárunk odaküldött hozzá, hogy fejezzük ki a részvétünket, nem tudtuk, melyikért.

Anyámban bámulatot keltett a család neve, noha apám szerint a vezérkarban hírért sem hallották a Quandtoknak. Anyám arra biztatott, hogy írjak egy részvétnyilvánító levelet is, de nem találtam a megfelelő szavakat. Elvégre Hellmut anyja nem a hazáért halt meg, mint azok az apák, akik

nem tértek vissza a háborúból, az ő halálának nem volt értelme. Leírtam ezt, majd széttéptem a papírt, mert szemrehányásnak hangzott.

Megmutattam a leragasztott, megcímzett, gyászkeretes borítékot anyámnak, aki adott tizenöt pfenniget portóbélyegre. Odakint egy szemetesbe dobtam az üres borítékot. A pénzből egy tábla csokoládét akartam venni, de kétségeim támadtak, és később beledobtam egy hadirokkant pléh poharába. Úgy gondoltam, hogy így tiszta marad a lelkiismeretem.

Mégsem mertem kettesben lenni Hellmuttal. A tornaöltözőben mindketten a leglassabbak közé tartoztunk. Amikor már csak három-négy fiú maradt a hintőportól és gyerekek izzadságától bűzlő öltözőben, féltem, hogy otthagynak vele. Aztán ha nem szólok hozzá, az olyan, mintha helyben hagynám a mulasztásom; ha szólok, akkor meg az anyja elvesztésére emlékeztetem. Minél több idő telt el a részvétnyilvánítás óta – hamarosan hat hónap, aztán meg már több mint egy év –, annál kínosabb lett. Általában a cipőm megkötése nélkül hagytam el az öltözőt.

Eljött a húsvét utáni hét, egyben Hellmut Arndt Gimnáziumba érkezésének második évfordulója, és bár még csak tizenkét éves voltam, és egy szót sem értettem a politikából, éreztem az iskolaudvaron forrongó hangulatot, amely sehogy sem illett a fagyott földhöz és a párálló lehetetekhez. Röviddel az ünnep előtt a kommunisták fegyverrel és pokolgépes merényletekkel megpróbálták megdönteni

a kormányt. Friedrich Ebert köztársasági elnök szükségállapotot hirdetett, és a zavargásokban csaknem kétszáz embert agyonlőttek. Megint eszembe jutott a halál, és hogy milyen képtelen és végérvényes lehet.

Amikor Hellmut a tanórán felém fordult, rosszul éreztem magam. Kitéptem egy lapot az irkámból, és megírtam a részvétnyilvánító levelet. Egyszeriben ment, mint a karikacsapás. Azt írtam, hogy már rég írni akartam, de nem találtam a megfelelő szavakat. Hogy talán nincsenek is megfelelő szavak, de tudnia kell, hogy nem közömbös számomra a gyásza. Szívesen megkönnyíteném, de tudom, hogy nem lehet.

Szünetben odamentem hozzá. Két felsőbb éves fiúval beszélgetett, akik hozzá hasonlóan bentlakásos diákok voltak, és hét közben a Wettin-házban laktak. Kelletlenül rám pillantott. Azt mondtam, hogy sajnálom, és átnyújtottam a papírt.

Természetesen nem értette, mire gondolok, hisz már rég történt. A két nagyobb fiú kajánul elvigyorgott, nekem pedig égni kezdett a fülem. Az mentett meg, hogy Hellmut arca felragyogott, és biztosított róla, hogy semmi vész, úgysis síelni voltak, és majd valamelyik nap bepótoljuk a tananyagot. Elfordult, én azonban tapodtat sem mozdultam, és sűgva megkérdeztem: Holnap?

Nem, inkább vasárnap, felelte, és talán csak azért, hogy lerázzon, hozzátette: Otthon leszek.

II.

Később azon tűnődtem, miért nem mondta le egyszerűen a találkozót valamelyik szünetben. Lehet, hogy el sem tudta képzelni, hogy tényleg beállítok az apja villájába. Akkoriban azonban nem gondolkodtam ezen, és úgy számoltam be róla anyámnak, mint egy jó osztályzatról. Kikészítette a legjobb öltönyömet, és adott pénzt virágra. De ne rózsát vegyél, kötötte a lelkemre, ezért vasárnap egy csokor szegfűt nyújtottam át Hellmut mostohaanyjának. Akkor még nem tudtam, hogy ez a kommunisták virága, a mostohaanyja pedig nem fűzött kommentárt hozzá. Rögtön feltűnt a nagy, hűvös szeme, az arca pedig arra a márvány Madonnára emlékeztetett, amit a szüleimmel láttam Firenzében.

Mivel kitűnően beszélt franciául, Hellmut Madame Quandtnak hívta. Anyának nem fogom szólítani, csak hogy tudd. Szerintem a Mademoiselle jobban illett volna rá, de azt mégsem mondhattam, végtére is házasságban élt, méghozzá a ház urával. Az esküvőt három hónapja tartották. Alig hét évvel volt idősebb Hellmutnál. Novemberben töltötte a húszat. Áprilisban jártunk.

Hellmut a szobájába vezetett a polcok mellett, amelyeken úgy sorakoztak a játéakai, mint egy áruházban. Alig látszottak rajtuk használat nyomai. Most már persze túl idős hozzájuk, magyarázta, és

levette az egyik játék autót. De kimehetünk elsülylyesztetni őket a tóban. Az zavarba hozná Madame Quandtot, mert nem tudja, megszidhatja-e.

Engedelmesen követtem, és szétvertem a Romano versenyautót a sétányon. A keréktárcsa ripityára törött, az egyik gumiabroncs a fűbe gurult. Amikor felpillantottam, észrevettem, hogy az április itt olyan, mint a kora nyár. A fák rózsaszínben és lilában pompáztak, a virágágyakat kék csillagszirmok borították. Mögöttük Babelsberg homokos talaján ott állt a villa a számtalan ablakával és csurgójával, tisztán, élettelenül és monumentálisan.

Különös volt a levelem, mondta Hellmut, és tett egy lépést a Romano irányába. Igazából giccses. A kövezet rombuszait néztem, és bocsánatot akartam kérni, de Hellmut folytatta: az emberek nem ilyen részvétnyilvánító leveleket szoktak írni. Nem ilyen őszintéket. Tehetetlenségükben ilyenkor többet hazudnak, mint általában. Lehet, tette hozzá, hogy még tetszett is neki a levél, de nem biztos.

A parton megmutatta, hogyan kell szákkal békát fogni. Egy gyors vállmozdulattal a vízbe mártotta a hálót. Aztán az orrom alá dugta a benne ficánkoló békát. Az állat szétterpesztette a kígyóyszerű lábait, és rám meredt. Tetszett Hellmut nevetése, annak ellenére, hogy volt benne valami gonoszság. Aztán elvesztette az érdeklődését az állat iránt, a bokorba hajította, és a békatojásokat kezdte piszkálni a szák nyelével, amíg a kis hólyagok szanaszét nem sodródtak a vízen.